

आसंगमेव विवृणोति आधिपत्ये इति शिष्यादिष्विति शेषः ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ त्रिविष्टब्धं त्रिदंडकं लिङ्गानि आश्रमपरिचायकानि ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ अथ वेति दुःखाभावात् त्रिदंडचेतुर्कतव्यं तर्हि राज्यमपि तदर्थं कु-
 तोनकर्तव्यमित्यर्थः अतएवोक्तं भगवता दुःखमित्येव त्वत्कर्मकायच्छेदशक्त्या त्यजेत् सकल्वाराजसंत्यागं नैव त्यागफलं लभेदिति ॥ ४९ ॥ फलितमाह आर्किचन्ये इति ॥ ५० ॥ एषु सत्त्वपिबन्धेपदे स्थितं
 मां विद्धि ॥ ५१ ॥ राज्यैश्वर्यमयः राज्याद्या सक्त्या तत्प्रधानः स्त्रीमयो जालमइति वत् स्नेहायतनैर्धनदारादिभिर्बन्धानां तितथा एतेन संगीबन्धेन त्यागी मुच्यते इत्युक्तं ॥ ५२ ॥ त्वयि योगप्रभावत्यां जाता स्थो
 जातादरः अथापि अयथार्थयोगाननुरूपं वर्णं त्रिगुणजं रूपं ॥ ५३ ॥ सौकुमार्यादिकं योगश्चैकस्यां त्वयि परस्परविरुद्धं कथं स्यादिति संशयः त्वं योगसिद्धा ब्राह्मणी वा आजानसिद्धा यक्षराक्षसादियो निजावे
 आधिपत्ये तथा तुल्ये निग्रहानुग्रहात्मके ॥ राजभिर्भिक्षुकास्तुल्या मुच्यते केन हेतुना ॥ ४५ ॥ अथ सत्याधिपत्ये पिज्ञानेनैव हेतुः कवलं ॥ मुच्यते सर्वपापेभ्यो देहे प-
 रमके स्थिताः ॥ ४६ ॥ काषायधारणं मौड्यं त्रिविष्टब्धं कमंडलुं ॥ लिङ्गान्युत्पथभूतानि नमोक्षायेति मेमतिः ॥ ४७ ॥ यदि सत्यपि लिङ्गे स्मिन् ज्ञानमेवात्र कार-
 णं ॥ निर्मोक्षाये ह दुःखस्य लिङ्गमात्रं निरर्थकं ॥ ४८ ॥ अथ वा दुःखशैथिल्यं वीक्ष्य लिङ्गे कृतामतिः ॥ किं ते देवार्थसामान्यं छत्रादिषु न लक्ष्यते ॥ ४९ ॥ आर्किच-
 न्येन मोक्षोऽस्ति किंच न्येनास्ति बंधनं ॥ किंच न्येचेतरे चैव जंतुज्ञानेन मुच्यते ॥ ५० ॥ तस्माद्दुर्मार्थकमेषु तथाराज्यपरिग्रहे ॥ बंधनाय तनेष्वेषु वित्यबन्धेपदे स्थि-
 तं ॥ ५१ ॥ राज्यैश्वर्यमयः पाशः स्नेहायतनबंधनः ॥ मोक्षाश्मनि शितेनेह छिन्नस्यागासिनामया ॥ ५२ ॥ सोहमेव गतो मुक्तो जातास्य स्वयिभिर्भुक्षुकि ॥ अय-
 थार्थं हिते वर्णवक्ष्यामि शृणु तन्मम ॥ ५३ ॥ सौकुमार्यं तथा रूपं पुरश्चंतथा वयः ॥ तवैतानि समस्तानि नियमश्चेति संशयः ॥ ५४ ॥ यच्चाप्यननुरूपं तैलिङ्गस्या-
 स्य विचेष्टितं ॥ मुक्तोऽयं स्यान्न वेति स्याद्दर्पितो मत्परिग्रहः ॥ ५५ ॥ न च कामसमायुक्ते युक्तेऽप्यस्ति त्रिदंडके ॥ न रक्ष्यते त्वया चेदं न मुक्तस्यास्ति गोपना ॥ ५६ ॥
 मत्पक्षसंश्रयाच्चायं शृणुयस्ते व्यतिक्रमः ॥ आश्रयंत्याः स्वभावेन मम पूर्वपरिग्रहं ॥ ५७ ॥ प्रवेशस्ते कृतः केन मम राष्ट्रेपुरेपि वा ॥ कस्य वा सन्निकर्षात् त्वं प्रविष्टा ह-
 दयं मम ॥ ५८ ॥ वर्णप्रवरमुख्यासि ब्राह्मणी क्षत्रियस्त्वहं ॥ नावयोरेकयोगोऽस्ति माकृथा वर्णसंकरं ॥ ५९ ॥ वर्तसे मोक्षार्थं न त्वं गार्हस्थ्येऽहमाश्रमे ॥ अयं चा-
 पि मुकष्टस्ते द्वितीयोऽश्रमसंकरः ॥ ६० ॥

तिभावः ॥ ५४ ॥ लिङ्गस्य त्रिदंडधारणस्य अननुरूपं शरीरशोषणाद्यभावात् धर्षितः रूपादिनाभिभूतः परिग्रहः सभा विकृतवेषत्वं पराभिभवश्च
 न मुक्तलक्षणमिति भावः ॥ ५५ ॥ नंदिन्यादिलीपद्वानुग्रहार्थमेव धर्षितोऽसीत्याशं कथाह नचेति परानुग्रहनिग्रहकामेयुक्ते योगिनिसंन्यासफलनास्तीत्यर्थः मच्छरीरसंगच्छत्वा इदमाश्रमलिङ्गमपि न रक्ष्य-
 ते अनेन लिङ्गेनापि मुक्तस्य आरूढपतितस्य गोपनानास्ति विमुक्तस्येति पाठे ज्ञातत्वं त्वस्यापि गोपनाख्यभिचाराद्यकृत्यादात्मरक्षाकर्तव्येत्यस्यैवेत्यर्थः ॥ ५६ ॥ मत्पक्षेति मच्छरीरप्रवेशात् न च हं स्वासने ए-
 वास्मीत्याशं कथाह आश्रयंत्या इति स्वभावेन स्वेन चित्तेन मम परिग्रहं शरीरं आश्रयंत्याः अतस्त्वयि ब्यभिचारदोष इति भावः ॥ ५७ ॥ जारिण्योपि संकेतेनैव परंपुरं गृहं वा प्रविशंति तत्रापि तवास्मान्धर्षयंत्या अ-
 पराग्रहं कस्य वेति सन्निकर्षात् संकेतात् ॥ ५८ ॥ इष्टापत्तिमाशं कथाह वर्णंति ॥ ५९ ॥ आश्रमसंकरः संन्यासाद्गार्हस्थ्यं प्रतिपन्नरगमनं ॥ ६० ॥